

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	30
--	----

II. Gramatika:

	15
--	----

III. Civilizacija:

	15
--	----

Ukupni broj bodova:

	60
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

23. travnja 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Bez Ahileja Grci trpe velike gubitke. Trojanci dolaze do samog grčkog bedema. Sve to promatra i Ahilej koji se sam ne vraća u boj, ali ipak šalje pomoć.

Ἀχιλλεύς¹ τὴν ὀργήν² ἀποτίθεται³ καὶ τὴν Βρισηίδα⁴ κομίζεται⁵. Καὶ πανοπλία αὐτῷ κομίζεται⁶ παρὰ⁷ Ἥφαιστου⁸, καθοπλιζόμενος⁹ ἐπὶ¹⁰ τὸν πόλεμον ἐξέρχεται, καὶ συνδιώκει τοὺς Τρῶας¹¹ ἐπὶ¹² τὸν Σκάμανδρον¹³, καὶ ἐκεῖ πολλοὺς ἀναιρεῖ¹⁴. Ἀχιλλεύς Ἔκτορα¹⁵ ἐκ¹⁶ μονομαχίας¹⁷ ἀναιρεῖ καὶ ἐξάπτων αὐτοῦ τὰ σφυρὰ, ἐκ¹⁸ τοῦ ἄρματος σύρων¹⁹ ἐπὶ²⁰ τὰς ναῦς παραγίνεται. Καὶ θάπτει Πάτροκλον²¹ καὶ ἐπ²² αὐτῷ ἀγῶνα²³ τίθησιν²⁴, ἐν²⁵ ᾧ νικᾷ ἵπποις²⁶ Διομήδης²⁷, Ἐπειὸς²⁸ πυγμῇ²⁹, Αἴας³⁰ καὶ Ὀδυσσεύς³¹ πάλῃ³². Μετά³³ δὲ τὸν ἀγῶνα παραγινόμενος Πρίαμος³⁴ πρὸς³⁵ Ἀχιλλέα³⁶ λυτροῦται³⁷ τὸ Ἔκτορος σῶμα καὶ θάπτει.

KOMENTAR:

¹ Ἀχιλλεύς, ἑως, ὁ – Ahilej

² ὀργή, ἥς, ἡ – srdžba

³ ἀποτίθεμαι (+ ak.) – okaniti se (čega)

⁴ Βρισηίς, ἰδος, ἡ – Briseida

⁵ κομίζομαι – ponovno dobiti

⁶ κομίζομαι – biti dopremljen

⁷ παρὰ + gen. – od

⁸ Ἥφαιστος, ου, ὁ – Hefest

⁹ καθοπλίζω – naoružavati

¹⁰ ἐπὶ + ak. – u (kamo?)

¹¹ Τρῶες, Τρώων, οἱ – Trojanci

¹² ἐπὶ + ak. – do (kamo?)

¹³ Σκάμανδρος, ου, ὁ – Skamandar

¹⁴ ἀναιρέω – ubiti

¹⁵ Ἔκτωρ, ορος, ὁ – Hektor

¹⁶ ἐκ + gen. – u

¹⁷ μονομαχία, ας, ἡ – dvoboj

¹⁸ ἐκ + gen. – s, sa (nečega)

¹⁹ σύρω – vući

²⁰ ἐπὶ + ak. – k, ka, do (kamo?)

²¹ Πάτροκλος, ου, ὁ – Patroklo

²² ἐπ' = ἐπὶ + dat. – za

²³ ἀγών, ῶνος, ὁ – natjecanje, igre

²⁴ τίθημι – prirediti

²⁵ ἐν ᾧ = na kojem (na kojima); odnosi se na ἀγῶνα

²⁶ ἵπποις ... πυγμῇ ... πάλῃ ... – kod prijevoda dodaj „u ..., u ..., u ...“ + lok.; ἵπποι – utrka konjima

²⁷ Διομήδης, ους, ὁ – Diomed

²⁸ Ἐπειός, οῦ, ὁ – Epej

²⁹ πυγμή, ἥς, ἡ – šakanje

³⁰ Αἴας, αντος, ὁ – Ajant

³¹ Ὀδυσσεύς, ἑως, ὁ – Odisej

³² πάλῃ, ἥς, ἡ – hrvanje

³³ μετά + ak. – poslije, nakon

³⁴ Πρίαμος, ου, ὁ – Prijam

³⁵ πρὸς + ak. – k, ka, prema

³⁶ Ἀχιλλεύς, ἑως, ὁ – Ahilej (ak. jd. Ἀχιλλέα)

³⁷ λυτροῦμαι – otkupiti

maks. 30

[illegible]

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **ὄργην** u rečenici *Ἀχιλλεύς τὴν ὄργην ἀποτίθεται καὶ τὴν Βρισηίδα κομίζεται...* Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) subjekt
- b) izravni objekt
- c) priložna oznaka mjesta

	maks. 1
--	---------

2. Odredi službu riječi **ἐξέρχεται** u rečenici *... καθοπλιζόμενος ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξέρχεται...* Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) izravni objekt
- b) predikat
- c) imenski atribut

	maks. 1
--	---------

3. Odredi službu riječi **Ἀχιλλεύς** u rečenici *Ἀχιλλεύς Ἑκτορα ἐκ μονομαχίας ἀναιρεῖ...* Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) neizravni objekt
- b) izravni objekt
- c) subjekt

	maks. 1
--	---------

4. Odredi službu izraza **μετὰ ἀγῶνα** u rečenici *Μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα παραγινόμενος Πρίαμος πρὸς Ἀχιλλέα λυτροῦται...* Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) neizravni objekt
- b) izravni objekt
- c) priložna oznaka (vremena)

	maks. 1
--	---------

5. Kako oblik *ἀποτίθεται* glasi u 3. l. jd. imperfekta mediopasivnog? Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) ἀπετίθετο
- b) ἀποτίθενται
- c) ἀπετίθεσαν

	maks. 1
--	---------

6. Sljedeće imenice iz teksta prebačene su u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju.

a) πόλεμον - πόλεμοι	TOČNO / NETOČNO
b) σφυρά - σφυρόν	TOČNO / NETOČNO
c) ἄρματος - ἄρμασιν	TOČNO / NETOČNO
d) ἀγῶνα - ἀγῶνας	TOČNO / NETOČNO
e) ἵπποις - ἵππου	TOČNO / NETOČNO

	maks. 5
--	---------

7. Glagolski oblik ἐξέρχεται iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 3. l. jd. ind. prez. mp.
b) N. mn. ptcp. prez. akt.
c) 3. l. mn. ind. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

8. Glagolski oblik συνδιώκει iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) 3. l. jd. ind. prez. akt.
b) 2. l. jd. impf. mp.
c) N. jd. ptcp. prez. akt.

	maks. 1
--	---------

9. Glagolski oblik ἀναιρεῖ iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) N. mn. ptcp. prez. akt.
b) 3. l. jd. ind. prez. akt.
c) inf. prez. mp.

	maks. 1
--	---------

10. Glagolski oblik τίθησιν iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) N. jd. ptcp. prez. akt.
b) 3. l. jd. ind. prez. akt.
c) inf. prez. akt.

	maks. 1
--	---------

11. Glagolski oblik νικᾷ iz teksta je (zaokruži slovo ispred točnog odgovora):

- a) inf. prez.
b) 3. l. mn. impt. prez.
c) 3. l. jd. ind. prez. akt.

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

III. CIVILIZACIJA

1. Čega se Ahilej okanio u tekstu?
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) srdžbe
- b) ratovanja
- c) kuhanja

	maks. 1
--	---------

2. Briseida je kći...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) svećenika Hrisa.
- b) kralja Briseja.
- c) vrača Kalhanta.

	maks. 1
--	---------

3. Hris je svećenik boga...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Hefesta.
- b) Aresa.
- c) Apolona.

	maks. 1
--	---------

4. Tko je Ahileju donio oklop i oružje od Hefesta?
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Hekaba
- b) Briseida
- c) Tetida

	maks. 1
--	---------

5. Skamandar je...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) bog planine.
- b) bog otoka.
- c) bog rijeke.

	maks. 1
--	---------

6. Gora pored Troje zove se...
Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

- a) Ida.
- b) Olimp.
- c) Dikta.

	maks. 1
--	---------

7. Zaokruži TOČNO ili NETOČNO uz tvrdnju.

a) Hefesta je othranila Tetida.

TOČNO / NETOČNO

b) Hera se u ratu borila na strani Trojanaca.

TOČNO / NETOČNO

c) Posejdon se u ratu borio na strani Grka.

TOČNO / NETOČNO

d) Odisej je u tekstu pobijedio u utrci konjima.

TOČNO / NETOČNO

e) Ahilej je u tekstu Hektora vukao za ruke.

TOČNO / NETOČNO

f) Na sredini Ahilejevog štita nalazila se zemlja, valovito more, nebo sa suncem, mjesecom i svim zvijezdama.

TOČNO / NETOČNO

	maks. 6
--	---------

8. Dvoboj Hektora i Ahileja odvio se...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) kod zidina Troje.

b) kod ahejskih lađa.

c) na Peloponezu.

	maks. 1
--	---------

9. Prijama je, kada je išao otkupiti Hektorovo tijelo, kao zaštitnik do Ahileja pratio...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) Apolon.

b) Hefest.

c) Hermo.

	maks. 1
--	---------

10. Kada je razgovarao s Ahilejem, Prijam ga je podsjetio na njegovog oca...

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

a) Atreja.

b) Peleja.

c) Odiseja.

	maks. 1
--	---------

	maks. 15
--	----------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

Ἀχιλλεύς ... ἀποτίθεται	Ahilej se okani	1
τὴν ὀργήν	srđžbe	1
καὶ τὴν Βρισηίδα κομίζεται.	i ponovno dobi Briseidu.	1
Καὶ πανοπλία αὐτῷ ¹ κομίζεται	I oružje mu ¹ je dopremljeno	2
παρὰ Ἥφαιστου,	od Hefesta,	1
καθοπλιζόμενος	naoružavajući se	1
ἐπὶ τὸν πόλεμον	u rat	1
ἐξέρχεται,	kreće	1
καὶ συνδιώκει	i proganja	1
τοὺς Τρῶας	Trojance	1
ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον,	do Skamandra,	1
καὶ ἐκεῖ πολλοὺς ἀναιρεῖ.	i ondje mnoge ubija.	1
Ἀχιλλεύς Ἑκτορα	Ahilej Hektora	1
ἐκ μονομαχίας ἀναιρεῖ	ubija u dvoboju	1
καὶ ἐξάπτων	i privezujući	1
αὐτοῦ τὰ σφυρὰ	njegove gležnjeve	1
ἐκ τοῦ ἄρματος	s kola	1
σύρων	vukući	1
ἐπὶ τὰς ναῦς	k lađama	1
παραγίγνεται.	približava se.	1
Καὶ θάπτει Πάτροκλον	I sahranjuje Patrokla	1
καὶ ἐπ' αὐτῷ	i za njega	1
ἀγῶνα τίθουσιν,	priređuje igre,	1
ἐν ᾧ νικᾷ ἵπποις Διομήδης,	na kojima u utrci konjima pobjeđuje Diomed,	1
Ἐπειὸς πυγμῇ,	u šakanju Epej,	1
Αἴας καὶ Ὀδυσσεὺς πάλῃ.	u hrvanju Ajant i Odisej.	1
Μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα	Poslije igara,	1
παραγινόμενος Πρίαμος πρὸς Ἀχιλλέα	Prijam pridolazeći (k) Ahileju	1
λυτροῦται τὸ Ἑκτορος σῶμα καὶ θάπτει.	otkupljuje Hektorovo tijelo i sahranjuje (ga).	1

Prijevod: 30

II. GRAMATIKA

1. b); 2. b); 3. c); 4. c); 5. a)

5

6. a) NETOČNO; b) TOČNO; c) NETOČNO; d) TOČNO; e) NETOČNO

5

7. a); 8. a); 9. b); 10. b); 11. c)

5

Gramatika: 15

III. CIVILIZACIJA

1. a); 2. b); 3. c); 4. c); 5. c); 6. a);

6

7. a) TOČNO; b) NETOČNO; c) TOČNO; d) NETOČNO; e) NETOČNO; f) TOČNO

6

8. a); 9. c); 10. b)

3

Civilizacija: 15

Ukupno: 60